

- цілісна уява про полікультурну картину світу, міжнародні відносини;
- прийняття різних культур як рівноцінних, рівнозначних і рівноправних;
- прагнення до пізнання різних культур, виявлення їх своєрідності;
- прояв доброзичливості й тактовності у взаєминах із представниками різних культур;
- наявність умінь і навичок взаємодії в полікультурному середовищі.

Полікультурному вчителю недостатньо знання свого предмета й уміння працювати з основною англійською категорією учнів. Йому необхідні знання основ соціальної, вікової, гендерної психології й етнічних особливостей групи або окремих її членів, вміння змінити формат матеріалу з урахуванням потреб конкретної групи учнів. Учитель повинен як мінімум вільно володіти двома мовами, добре знати культурні особливості групи, з якою він працює, бути дуже добре підготовленим професійно. Особливо це стосується роботи вчителя у двомовних класах.

Програми полікультурної підготовки вчителів передбачають вивчення значної кількості курсів і спецкурсів полікультурного спрямування. Основним із них в більшості навчальних закладів є «Основи полікультурної освіти». Поширеними є також такі курси: «Навчання молоді корінних американців», «Навчання афроамериканців та вивчення їх культури», «Навчальні стратегії для навчання учнів з нацменшин», «Навчання молоді з етнічних меншин», «Шкільні реформи і полікультурна освіта», «Основи білінгвальної освіти», «Культура і суспільство» та ін. [2].

Проте головна ідея полікультурної освіти полягає не тільки у впровадженні спеціальних курсів, а в тому, що ідеї полікультурності органічно входять до змісту всіх курсів.

Сьогодні в США немає жодного закладу вищої освіти, в якому б ігнорувалася полікультурна складова підготовки майбутнього вчителя.

Отже, мета полікультурної освіти у закладах вищої освіти США – підготовка полікультурного фахівця, здатного до ефективної професійної і особистої взаємодії у багатокультурному суспільстві. Особливо це стосується підготовки педагогічних кадрів.

Джерела

1. Gay, G. & Howard, T. Multicultural teacher education for the 21st century. *Teacher Educator*. 2000. 36(1). P. 1-16.
2. Hollins, E. R. Transforming curriculum for a culturally diverse society. Mahwah, NJ: Erlbaum, 2006. 459 p.

Вакулєнко Лідія Василівна

*Відокремлений структурний підрозділ «Краматорський фаховий коледж
національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського»*

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ З СОЦІОЛОГІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

На сучасному етапі розвитку фахової передвищої освіти в Україні проблема пошуку ефективних моделей підготовки майбутніх фахівців на основі розвитку їхньої навчально-пізнавальної мотивації стає однією з пріоритетних проблем. Актуальність теми обумовлена завданням подальшого підвищення якості навчання здобувачів освіти з переходом до дистанційного формату. Дистанційне навчання змінює характер взаємодії учасників освітнього процесу. Відкриваючи нові можливості для самореалізації та самоудосконалення, воно вимагає сформованості у студентів високого рівня мотивації та самодисципліни, акцентує увагу на самостійній пізнавальній діяльності.

Як показує практика, значна кількість випускників закладів середньої освіти не готові до ефективного самостійного опрацювання навчального матеріалу. Та й перед викладачами постало надзвичайно складне завдання щодо розробки дистанційних курсів, що потребує постійного підвищення кваліфікації з оволодіння цифровими технологіями.

Для здійснення навчального процесу з соціології викладач використовує платформи Microsoft Teams та Google Meet для синхронної роботи в режимі відео конференції. Застосування даних платформ дозволяє не тільки слухати, а й ділитися екраном, будь-який учасник може демонструвати свою інформацію на екрані, що дозволяє підтримувати зворотний зв'язок, дуже просто подавати новий матеріал, зокрема презентації і перевіряти, як студенти засвоїли його. Контроль знань з дисципліни та оцінки фіксуються в електронному журналі. Активна співпраця між усіма учасниками освітнього процесу сприяє розвитку комунікативних навичок, творчості, ініціативи, підвищує інтерес до засвоєння дисципліни. Для асинхронної роботи використовується Google-диск, посилання на який доступне на web-сайті коледжу. Тут зберігаються всі навчально-методичні матеріали до кожного лекційного чи семінарського заняття з соціології. Маючи доступ до конспектів лекцій, навчально-методичних посібників, підручників, інструкційних карт до семінарських занять, методичних рекомендацій до самостійної роботи, тематики рефератів, соціологічних

есе, питань до самоконтролю, тестів здобувачі освіти мають можливість працювати самостійно, займатися самоосвітою у будь-який час. В разі потреби, можна звернутися до викладача за консультацією.

Важливою умовою підвищення мотивації є забезпечення ефективної комунікації всіх суб'єктів навчальної діяльності, контроль знань студентів. В організації зворотнього зв'язку використовуються: обмін інформаційними повідомленнями за допомогою Viber, Telegram, WhatsApp, або електронною поштою.

Прикладом ефективного впровадження інформаційно-комунікативних технологій є інтерактивна лекція з теми: «Соціологія особистості» з елементами зворотнього зв'язку. Лекція відбувається в режимі відеоконференції на інтернет-платформі GoogleMeet з використанням онлайн-інструментів.

Особливість даного виду лекції полягає в тому, що всі студенти самостійно опрацьовують навчальний матеріал і готують доповіді і презентації відповідно плану заняття. З числа найбільш підготовлених студентів з урахуванням їх бажання, обираються ті, що підготували питання плану і будуть виступати в ролі лектора. Всі інші, в процесі сприйняття матеріалу заповнюють опорний конспект. Викладач – керує освітнім процесом, приходить на допомогу в разі виникнення ускладнень, організує діалогове спілкування між усіма учасниками під час закріплення знань. Ефективність заняття висока ще і завдяки застосуванню можливостей платформи GoogleMeet та онлайн інструменту GoogleJamboard, який дозволяє писати свій варіант відповіді та демонструвати на екрані всім присутнім.

Організований таким чином зворотній зв'язок, використовується викладачем на етапі закріплення матеріалу після прослуховування доповіді з питання «Основні категорії соціології особистості». Здобувачі освіти пропонують варіанти щодо заповнення схеми «Рольовий набір українця» та складають сенкани до цих ролей.

Виконання завдання спонукає здійснити перехід від прослуховування навчального матеріалу до активного його засвоєння, сприяє формуванню у студентів критичного мислення, творчого пошуку.

Після розгляду другого питання «Соціалізація: сутність, агенти, етапи», студентам пропонується інтерактивна вікторина з використанням сервісу Kahoot, в ході якої відбувається тестування з нової теми у формі простих запитань, з обранням однієї відповіді. Змагальний характер вікторини, можливість стежити за результатом робить освітній процес цікавим, мотивує і захоплює.

Після розгляду питання «Типологія та поведінка особистості» проводиться дискусія щодо поняття дев'ятини поведінки та її видів. Акцентується увага саме на позитивних формах девіації (самопожертва, надпрацьовитість, героїзм). Здобувачам освіти пропонується навести приклади героїзму і дати їм оцінку, зробити висновки. Слід відзначити, що застосовані викладачем сучасні інтерактивні і цифрові технології у дистанційному навчальному процесі відіграють стимулюючу роль, роблять освітній процес цікавим, активізують та підвищують навчально-професійну мотивацію. Тому їх впровадження потребує подальшої наполегливої роботи та удосконалення.

Джерела

1. Клянчук А. В. Соціально-психологічні чинники розвитку навчальної мотивації у студентів різних курсів. Матеріали магістерської роботи. – Хмельницький: ХНУ, 2021 – 55 с.
2. Ключко В. І. Формування мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів технічних спеціальностей / В. І. Ключко, А. А. Коломієць. – Вінниця: ВНТУ, 2012. – 188.
3. Мотивація навчальної діяльності як запорука успішної професійної підготовки студента / Н. П. Коваленко, С. В. Пономаренко, Г. Д. Поспелова, О. Л. Шерстюк // Сучасний підхід до викладання навчальних дисциплін в контексті підвищення якості вищої освіти матеріали 50-ї наук.-метод. конф. викладачів і аспірантів (Полтава, ПДАА, 26-27 лютого 2019 р.). – Полтава, 2019. – С. 13-16.

Коваленко Людмила Євгенівна

Кандидат історичних наук

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ: КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ

Станом на початок січня 2023 року в Україні офіційно зареєстровано 4 867106 переселенців, а за міжнародними оцінками, кількість внутрішніх переселенців перевищує 7 мільйонів громадян [1]. Немає точних даних про осіб, що з якихось причин не стали на облік як внутрішньо переміщені, або ж переселяються з регіону в регіон упродовж останнього року без повідомлень про це будь-яких державних інстанцій. Утім, навіть офіційно оприлюднені дані свідчать про те, що кількість вимушених переселенців в Україні є надзвичайно великою і становить серйозну проблему як для держави, так і для самих внутрішньо переміщених осіб. Такі масштабні міграційні процесис причиняють низку викликів для соціуму, одним, і серед найважливіших із них – адаптація переселенців в умовах воєнного стану та їхня соціальна інтеграція на нових місцях. Проблеми безпеки, а також матеріального, економічного, культурного характеру, що виникають у внутрішньо переміщених осіб у місцях тимчасового проживання, потребують тривалої й копіткої роботи над їх розв'язанням за безпосередньої участі органів державної влади України. З огляду на це Мінреінтеграції вже